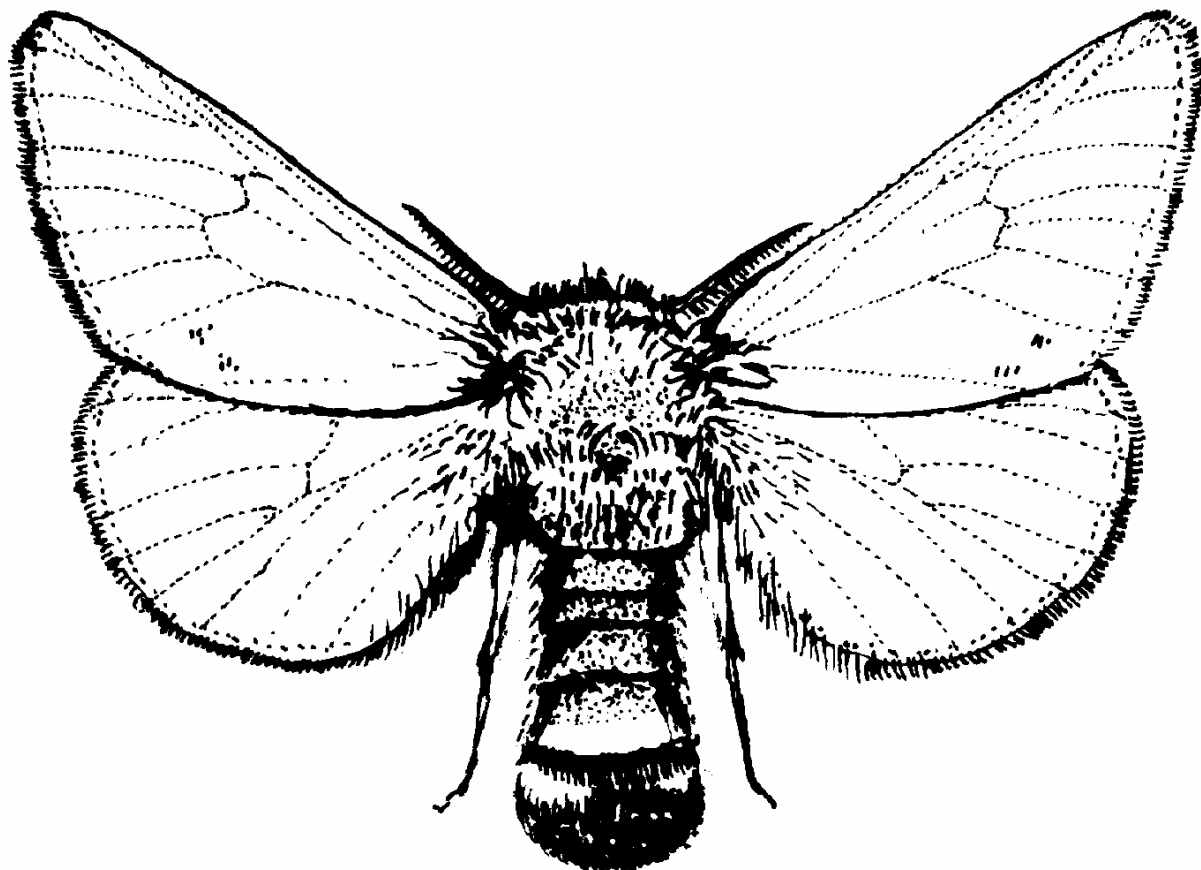

Rovarász Híradó

A Magyar Rovartani Társaság tájékoztatója
42. szám, 2006. április

Tartalom:

Megemlékezések — Gyűjtőnaplóm emlékei — MRT hírek — Rövid hírek

Rovarász Híradó

a Magyar Rovartani Társaság
negyedéves tájékoztatója

A tájékoztatóban megfogalmazott vélemények nem minden esetben tükrözik a Szerkesztőbizottság és a Magyar Rovartani Társaság vezetőségének álláspontját.

Felelős szerkesztő: Haltrich Attila (HA)

Szerkesztőbizottság: Jenser Gábor (JG), Rozner István (RI), Szalóki Dezső (SzD), Mészáros Zoltán (MZ), Merkl Ottó (MO), Balázs Klára (BK) és Szöcs Gábor (SzG).

Szerkesztőség:

BCE, KeTK, Rovartani Tanszék,

1118, Budapest, Ménesi út. 44.

Telefon: 4826072

drótposta: attila.haltrich@uni-corvinus.hu

Magyar Rovartani Társaság (MRT)

Budapest VIII., Baross utca 13.

www.magyarrovartanitarsasag.hu

A Magyar Rovartani Társaság célja és feladata a rovaran általános művelése, elsősorban a magyarországi rovarvilág kutatása és vizsgálata, valamint a rovarügyi ismeretek terjesztése.

Elnökség (2006)

Elnök: Dr. Mészáros Zoltán

I. alelnök: Dr. Merkl Ottó

II. alelnök: Dr. Szöcs Gábor

Titkár: Rédei Dávid

Szerkesztő: Dr. Merkl Ottó

Pénztáros: Szalóki Dezső

Ellenőr: Simonyi Sándor

Jegyző: Kutasi Csaba

Ülések – a nyarat kivéve – minden hónap harmadik péntekén a BCE Kertészettudományi Karán, az „A” épület A/1 termében (Budapest XI., Ménesi út 44), délután 4 órakor.

Illusztrációk

Címlapon: aranyfarú lepke (*Euproctis chrysorrhoea*). (Rajz: Pataki Ervin)

Emlékszem az 1990-es évek elejére, amikor az Almássy téren először tartottunk Rovarbörzét, ott ült Balogh Imre bácsi egyedül az egyik asztalnál és árulta gyűjteménye megmaradt lepkéit. Rendkívül olcsón adott mindent, most is emlékszem, a Dalmáciában sok-sok évtizeddel ezelőtt gyűjtött Kleopátra-lepkéért 2-3 Ft-ot kért. Nem állhattam meg, hogy ne kérdezzem meg a pár méterrel arrább ülő Hreblay Marcitól (szegény, már ő sincs közöttünk!), aki pont a húszszorosáért kínálta ugyanazt, hogy hogy van ez. Emlékszem milyen mérgesen ugrott fel a helyéről, megkért, hogy vigyázzak, míg vissza nem jön, majd felvásárolta Imre bácsi teljes „árukészletét” (mármint ami, mint konkurens portéka szóba jöhetett).

Aztán emlékszem, hogy mindig ott volt a Társaság ülésein, és nem mulasztotta el utána a sörözést sem a közeli vendéglőben. Pedig akkor már nagyon öreg volt, rendszeresen elkésett, és mondták, hogy a családja már nem akarja elengedni, mivel fél, hogy valami baleset éri, vagy nem tud már hazamenni. Semmit sem tudtam akkor még róla, de mély benyomást tett rám az a szívósság, ahogy ragaszkodott a Társasághoz és annak tagjaihoz. Aztán nem jött többet...

HA

Megemlékezések

MEGEMLÉKEZÉS BALOGH IMRÉRŐL (1908-1995)

(Egy el nem hangzott búcsúbeszéddel - 11 év után)

Ennyi idő után már nehezen idézhető fel, de valami ok folytán ravatalánál nem került sor az alábbi – ezennel pótolta - búcsúztató szavak elmondására...

Végleg eltávozott közülünk Balogh Imre, a hazai rovarászok (s főleg a lepkészek) Imre bácsija. Hosszú és teljes élet adatott neki, noha ez nem volt híjával kisebb-nagyobb buktatóknak. Búcsúztunk a Magyar Rovartani Társaság nevében is. Társaságunk tagjai közül került ki Imre bácsi legtöbb ismerőse, szakmai társa és barátja. Ennek a Társaságnak volt évtizedekkel előbb, éveken keresztül odaadó titkára (1943-1949), aki fáradságot nem ismerően látta el a kis szakmai Társaság ügyesbajos dolgainak vitelét.

Ez a munkás buzgalom és természetesen a szorgalmas rovargyűjtő és tudományos munka is hozzájárult ahhoz, hogy később odaítélték számára a Frivaldszky Emlékplakett ezüst fokozatát (1974).

Búcsúztunk Imre bácsitól, a lepkefauna szenvedélyes és fáradhatatlan kutatójától is. Társakkal, vagy magánosan, a szó szoros értelmében éjjel-nappal, évtizedeken keresztül gyűjtötte, kutatta a Kárpát-medence lepkefaunáját. Hideget-meleget egyaránt tűrve járta a Kárpátokat, a magyar középhegységeket – Zempléntől a Mecsekig – vagy a magyar Alföldet, s különösen a Duna-Tisza-közi homokbuckás vidéket, számos értékes lepkefaunisztikai adattal gyarapítva a hazai zoológiát. De együtt volt velünk Abháziában, a Kaukázus nyugati lejtőin is.

A háborúban elpusztult lepkegyűjteménye után volt ereje új gyűjtemény alapításába kezdeni, amelynek értékesebb része már a Magyar Természettudományi Múzeumot gazdagítja.

Búcsúztunk Imre bácsitól, a MRT hosszú időn keresztül aktív tagjától, egykori titkárától, Választmányának örökös tagjától, Társaságunk tudományos üléseinek elmaradhatatlan részvevőjétől.

Derűs lény, segítőkész egyénisége hiányozni fog nemcsak a lepkegyűjtők szűkebb köréből, hanem a hónapok harmadik péntekjén szokásos üléseiről és baráti összejöveteleiről is.

Emlékét megőrizzük!

(1995. március 31.)

Nagy Barnabás

A gyűjtőnaplóm emlékei 2.

Hátranyúlok a könyvespolcra, és találmra kihúzok egy vaskos gyűjtőnapló-kötetet. Olvasom a feliratát:

Cincérek – Cerambycidae

Közel 50 év cincérgyűjtéseinek adatait rejti a kötet. Sok száz cincérfaj szerepel benne, pedig a cincérek nem a fő kutatási területem. Nem tenyésztetem őket, mint a cincéres kollegáim, hanem csaknem valamennyit imágóként gyűjtöttem be. Egy kivétel azért akadt. A Magyar Rovartani Társaság 1975-ös kaukázusi gyűjtőútjáról hazahoztam egy nagy cincérbabot, melyből annak rendje-módja szerint ki is kelt egy *Rhesus serricollis* Motsch. hatalmas példánya. Többet azután nem tenyésztettem ki, pedig a gyűjtéseim során számtalan cincérlárva került elém, de nem tartottam „sportszerűnek” begyűjtésüket, hiszen ez az élőhelyük bizonyos fokú szétrombolásával jár. Nagyobb élményt jelent egy szép cincér imágó megpillantása tápnövényén, vagy élőhelyén.

Mint a még gyakorlatlan bogarászt nagyon izgatott a havasi cincér (*Rosalia alpina*) begyűjtése. Az 1960-as években rendszeresen jártam feleségemmel a Felvidéken, elsősorban a Magas-Tátrában. Kerestem is a havasi cincért, sikertelenül, hiszen nem tudtam, hogy az nem a fenyőben, hanem a bükkben él. 1976-ban megtört a jég. Balogh Imre bácsival, Podlussány Lajos bácsival, Podlussány Attilával és a feleségemmel Bulgáriában, a Pirin hegységbe szerveztünk egy nagy gyűjtőutat. Itt sikerült begyűjteni 11 *Rosalia*-példányt. A következő években a Bakonyban, majd egy-két éve Somogyban is többször találkoztam ezzel a szép cincérral.

Ha már a „nagyvadakat” említettem, nem mehetek el szó nélkül az áccincér (*Ergates faber*) begyűjtése mellett. Nagyon nagy élmény volt, amikor a „Bakony Természeti Képe” kutatási program keretében gyűjtőutat szerveztünk Fenyőfőre, a homoki erdeifenyvesbe 1977-ben. Az utóbbi húsz évben nem jártam arrafelé, így nem tudom, hogy mennyire változott meg a táj. Akkor a fő gyűjtőhelyünk a falu határában egy hatalmas tarvágás volt. Már több éve irhatták ki a fenyőket, de a tuskók ottmaradtak, és a kibúvónyílásokból ítélve változatos rovarvilág fejlődött ki bennük. Alkonyatkor jártunk tuskóról tuskóra, és próbáltuk megpillantani a keresett áccincért. Nem tudom, kinek sikerült ez előbb, de az első úton én is fogtam egy nagy nőtényt. Mindenesetre nagy élmény volt mindannyiunknak, Medvegy Misinek, Mészáros Zolinak, Podlussány Attilának, a feleségemnek és nekem ez az út. Egy héttel később ismét meglátogattam a gyűjtőhelyet, és újabb három példányt sikerült fognom. Azóta sem találkoztam velük hazai tájakon.

Nagyon szeretem a gyönyörű piros-tarka bíborcincéreket. Már 1966-ban találkoztam a *Purpuricenus kaehleri*-vel a montenegrói hegyekben, de 1976-ban a *P. budensis*-szel együtt Bulgáriában bogáncson sok példányát sikerült megfogni. A kedvencem mégis a *Purpuricenus desfontainei* Fabr. Ha valaki Görögországban, elsősorban a Pelopónniszosz-félszigeten jár, figyelje az út mellett, vagy a hegyoldalakon a sárga virágú seprőzanótot. Nagy valószínűséggel megtalálja a virágokon a fajt, sőt ha penetráns egérszagot érez, akkor is nézzen alaposan szét, mert az egérszag jellemző az állatra. A mediterrán vidékeken más fajok is előfordulnak pl. a *P. globulicollis*, *P. wachanrui*, *P. dalmatinus*, melyeknek néhány példánya gazdagítja a gyűjteményemet.

2004-ben fiammal, Gyurival és menyémmel, Ibolyával Görögországban, a Taügetoszon gyűjtöttünk közel két hétig. A hegységben előszeretettel a kis templomocskákat, kápolnákat kerestük, melyekből bőven akadt. Ezeknek az udvara volt az a vízszintes hely, ahol a sátrakat gond nélkül el tudtuk helyezni, majd a környéken gyűjteni tudtuk. Az egyik ilyen templomocska mellett komoly vízfolyást találtunk, ami mellett óriási öreg platánok nőttek. Ezeknek a kérgén este lámpával a *Morinus asper* kapitális példányait lehetett gyűjteni. Egy másik *Morinus*-faj, a *M. verecundus* az 1975-ös kaukázusi gyűjtőútról került a gyűjteményembe, később Törökországból is előkerült.

Minden cincérkedvelő bogarász előszeretettel gyűjti a gyalogcincéreket (*Dorcadion* sp.). Én is így vagyok vele, sőt gyűjtésük közben szeretem halmozni az élvezeteket. Akár a Balkánon, akár Kis-Ázsiában nem megyek el anélkül az ókori romterületek mellett, hogy azokat meg ne látogassam. Berlinben a Pergamon Múzeumban látható a Pergamoni Oltár. Az Oltár helyén Pergamonban csak kőburkolat van. Ezen a köveken májusban ezrével mászkál a gyalogcincérek több faja. De ez elmondható a hajdani hettita főváros, Hattusas óriási romterületéről is. Így azután a régészeti ismeretek ötvöződnek a *Dorcadion*-fajok gyűjtésével. Hogy mennyire változatos a törökországi gyalogcincér fauna, felsorolnám a gyűjteményemben található fajokat: *Dorcadion pilosipenne*, *D. investitum*, *D. anatolicum*, *D. rizeanum*, *D. infernale*, *D. scabricolle*, *D. ledereri*, *D. gallipolitanum*, *D. smyrnense*, *D. triste*, *D. divisum*, *D. dimidiatum*, *D. piochardi*, *D. subinterruptum*, *D. cinerarium*, *D. septemlineatum*, *D. meyersi*, *D. accola*, *D. quadripustulatum*, *D. quadrimaculatum*, *D. impressicorne*, *D. hellmanni*, *D. nitidum*, *D. iconiense*, *D. formosum*, *D. hampei*, *D. heinzi*, *D. parallelum*, *D. regulare*.

Nem térek ki a gyűjteményemben levő egzotikus anyagra. Ezek a barátaimmal folytatott csere útján gyarapították a cincérgyűjteményemet, de nem jelentettek gyűjtési élményt számomra. Kivételt talán csak két ausztráliai expedíció anyaga jelent. A megszokott gyűjtési módszerek révén, úgymint a fűhálózással és a kopogtatással – sok virágcincér és egyéb faj került begyűjtésre. Ami

élményt jelentett, az esti lámpázáskor a fényre repülő cincérfajok, köztük a „nehézbombázó” *Agrianome spinicollis*, ez a hatalmas, sárga cincér.

Rozner István

MRT hírek

MRT Közgyűlés 2006. február 17.

Dr. Mészáros Zoltán Elnök Úr köszöntötte a közgyűlés résztvevőit, majd felkérte Rédei Dávidot a titkári beszámoló megtartására. A titkár köszöntötte azokat a tagtársakat, akik már több évtizede tagjai a társaságnak és azokat, akik az előző évben kitüntetésben részesültek. Felsorolta az egyesület új tagjait is. A titkári beszámolóban az elmúlt év programjairól és a Rovarászati Napok nyertes pályázatairól is szó esett. Megtudtuk, hogy az egyesület eszközkészlete egy projektorral és tagi felajánlásból egy lappal is gazdagodott.

Az ellenőri és a pénztárosi jelentést Simonyi Sándor olvasta fel, aki jelentésében kitért a jelentős tagdíjhátraléokra is. Dr. Merkl Ottó szerkesztői jelentéséből megtudhattuk, hogy a 2005-ben megjelentetett *Foliában* számos faunára új faj került leírásra, melyek egy részét – a kiadvány történetében először - színes ábrák is illusztrálnak. A kiadvány megvásárolható a Magyar Természettudományi Múzeum Állattárának könyvtárában, és hamarosan letölthető lesz pdf formátumban a múzeum honlapján.

A második napirendi pont a Frivaldszky Imre Emlékplakett átadása volt. A Frivaldszky érdemrend arany fokozatát dr. Mészáros Zoltán kapta. Dr. Merkl Ottó alelnök felolvasta dr. Mészáros Zoltán rövid életútját, felsorolta érdemeit, majd átadta az emlékérmét.

Az egyesület ebben az évben 11 új taggal gyarapodott, miután a Közgyűlés megszavazta a tagfelvételi kérelmeket.

Harmadik napirendi pontként került sor a lejárt mandátumú tisztségek betöltésére. Öt választmányi tag mandátuma lejárt: Fábíán György, Orosz András, dr. Haltrich Attila, Retezár Imre, dr. Szél Győző. A lejárt mandátumú tagok vállalták a jelölést, és további 3 tagtársra érkezett jelölés: Rahmé Nikola, Kotán Attila, Dr. Muskovits József. A beérkező, érvényes szavazatok alapján a Választmány tagjai 2009-ig a következő személyek lettek:

Dr. Szél Győző, Dr. Haltrich Attila, Retezár Imre, Orosz András és Dr. Muskovits József.

Ezek után az indítványok következtek. Rédei Dávid indítványozta, hogy a Közgyűlés fogadja el a dr. Vásárhelyi Tamás által kidolgozott és a Választmány által módosított együttműködési javaslatot, ami a Magyar Rovartani Társaság és a Magyar Biológiai Társaság Állattani Szakosztálya között jönne létre. Szalóki Dezső javasolta, hogy a tagdíjat 2007-től emelje az egyesület 2000 Ft-ra, a kedvezményes árú díjat pedig 1000 Ft-ra.

A Közgyűlés mindkét javaslatot egyhangúlag elfogadta. A Közgyűlés után dr. Ábrahám Levente, Petrányi Gergely, Juhász György és Háczi Tamás útibeszámolója hangzott el „Zoológiai expedíció Farsi földön” címmel.

Dr. Kutasi Csaba
jegyző

Rövid hírek

A Magyar Molylepkeszkek Munkacsoportja (MMM) folytatja működését

Öt éve alakult a Magyar Molylepkeszkek Munkacsoportja a hazai molylepke kutatás lelkes képviselőjéből. Az alakuláskor az MMM célul tűzte ki a hazai molylepkefauna alaposabb megismerését, a magyar molylepke kutatás összehangolását, a molylepkeszket népszerűsítését, a molylepkeszethez kapcsolódóan az erdészeti és növényvédelmi szempontból fontos ún. ”kárttevő” vagy ”károsító” fajok vizsgálatát, és nem utolsósorban a vörös könyves, védett fajok

feltérképezését és élőhelyük megóvását. Gyűléseink jó lehetőséget nyújtanak aktuális témák megvitatásához, határozás szempontjából problematikus fajok, fajpárok megismerésére, véleményeink, eredményeink kicserélésére. A munkacsoport az elmúlt években két közös gyűjtésen is részt vett az Őrségben és a Vértesben, és tagjaink számos nivós kiadványt, tudományos közleményt jelentettek meg. Publikációik közül kiemelkedő a Szabóky Csaba, Kun András és Buschmann Ferenc tollából 2002-ben megjelent magyarországi molylepkefajlista (The Checklist of the Fauna of Hungary - Microlepidoptera). A 2006. évi munkaértekezleten a Magyar Természettudományi Múzeum Állattárának Lepkegyűjteményében a szokásos szakmai tájékoztató és megbeszélésen túl vezetőségválasztásra is sor került. A résztvevők egyhangú szavazatai alapján a korábbi vezetőség újabb öt évre bizalmat kapott, így 2011-ig elnök dr. Seprős Imre, titkár dr. Kun András lesz. Mindezek mellett döntés született a határon túli magyar kollégák meghívásáról tagjaink soraiba.

*Dr. Kun András
MMM titkára*

Magyar Természettudományi Múzeum
1088 Budapest, Baross u 13.
kuni@nhmus.hu

ROVARMÚZEUM KÉTÚJFALUBAN

Elkészültek a tervezett állandó kiállítás forgatókönyvei, tervei, és az épület-átalakítás költségvetései. A helyi önkormányzat és a Konrád Ignác Körzeti Általános Iskola vezetősége támogatásával épületet kapott a leendő múzeum. Az év első felében kiírásra kerülő területfejlesztési pályázatokra közös pályamunkát nyújt be az önkormányzat és a Duna-Dráva Nemzeti Park igazgatósága az anyagi források előteremtéséhez.

Az állandó kiállítás tematikájában igyekszik majd bemutatni a Dráva-mente és a Dráva-sík területén fellelhető jellemző, védett és ritka bogárfajokat, másfelől a mezőgazdaság és az erdészet szempontjából érintett csoportokon keresztül ismertetni kívánja az e témákban is fontos bogarakat. A rovarok népszerűsítése céljából egzotikus gyűjtemények kiállítását és élő rovarok inszektáriumi bemutatását is tervezi.

A készülő múzeum oktatási, ismeretterjesztési és tudományos célokat is maga elé tűz. Kiállításával kapcsolódni kíván az iskolai tantervhez, természetvédelmi filmek, dia-vetítéses előadások bemutatását is a programjára tűzi a Dráva-sík coleopterológiai kutatása mellett.

A Duna-Dráva Nemzeti Park határaitól 11 km-re, a Dráva-folyótól 14 km-re fekvő településen épülő múzeum ideális környezetet biztosít majd az ökoturisták, az érdeklődők és az általános és középiskolai diákok számára egyaránt.

*Sár József
Kétújfalu-Teklafalu*

Triatoma

Az alábbi levélváltásokra ez év január végén került sor. Mivel rovarani témájú, közreadom, mert tanulságos. A történetben szereplő édesanya nevét és címét megváltoztattam (a közléshez egyébként szóban hozzájárult), ezen kívül csupán néhány értelemzavaró hibát helyesbítettem.

A szöveg egyes pontjain az érintettek nekem köszönetet mondanak, amelynek nyilvánosságra hozatala számomra némiképp kellemetlen. Kérem a kedves olvasót, higgye el, hogy a közreadásnak nem ez a hangsúlyos eleme (erre különben sem szorulok rá). A teljesség és hitelesség kedvéért az ilyen részeket is benne hagytam.

From: "Pagony Krisztina" [<mailto:pagony.krisztina@anaudit.hu>]
Sent: Tuesday, January 31, 2006 4:21 PM
To: National Geographic Channel Hungary
Subject: segítségkérés

Tisztelt Hölgységem, Uram!

A segítségét szeretném kérni egy bizonyos rovarral kapcsolatban. Kérem, engedje meg nekem, hogy előtte gyorsan elmondjam, miért kérek ilyet Önöktől. Hatéves kisfiam a karácsony és újév közti időszakban nézte a tévét, sajnos azt sem tudom biztosan, hogy a National Geographic-ot, a Spektrumot vagy esetleg másik csatornát. Sajnos nem igazán figyeltem oda, mit is néz, s amit elcsíptem belőle, az alapján nem is ítélték úgy, hogy ne követhetne egy kora délutáni műsort figyelemmel.

Azóta nem voltunk az országban, kb. öt napja értünk vissza, s kisfiam azóta rendkívül furcsán viselkedik. Soha nem volt semmilyen problémánk, most pedig hirtelen iszonyatosan ragaszkodó lett. Addig fajult a dolog, hogy nem tehettem nélküle egy lépést sem, és végül nem volt hajlandó egyedül elaludni sem. Sajnos hajnali 2–4 óráig folyt a küzdelem a napokban, s akkor is csupán a fáradtság győzött rajta, de nem tudta legyőzni rendkívüli izgatottságát, s nem engedett el magától egy percre sem.

A mai napon elmentünk az óvodapszichológushoz, ahol nagy nehezen kiderült, hogy az említett műsorban hallott egy bizonyos csókos poloskáról (egyáltalán nem biztos, hogy ez volt a pontos neve, mivel sajnos az interneten sem találtam semmit sem erre a kereső szóra), ami rendkívül veszélyes, halálos kórokozót hordoz, az embereket álmában találja meg s gyakorlatilag nem is lehet utólag észrevenni. Az is kiderült, hogy ő attól tart, nálunk is élnek ilyen bogarak, hiszen állítólag elhangzott, hogy Magyarországon is megtalálhatóak, s meg szeretne védeni engem, tőlük.

Magyarázatként hozzátartozik az igazsághoz, hogy egyedül élek vele, s valószínűleg egyrészt nyilván fél, hogy elveszít, másrészt magára vállal olyan felelősséget, amivel nem tud megküzdeni. A pszichológussal azt találtuk ki, a neten utánanézek, de sajnos nem bukkantam semmire. Ezért is kérem a segítségét, hogy egy hivatalos forrásból érkező anyaggal megnyugtathassam őt, mert ahogy ő mondta, mi nem tudhatunk mindent, a műsorban pedig egy magát tudósnek tituláló ember szerepelt.

Ezért kérem, ha bármilyen anyaggal rendelkeznek ezzel kapcsolatban, jutassák el hozzám. Sajnos hiába mondtam, hogy a tisztaságot ezek a lények nem szeretik, hogy ha nálunk lenne ilyen valós veszély, már régen mindenkit értesítettek volna, stb.

Megérdemelne a kislurkó egy nyugodt éjszakai alvást. Ezért is bízom a mielőbbi segítségükben.

Megértésüket előre is köszönöm!

Üdvözlettel,

Pagony Krisztina
K és F igazgató
ANAAudit Kft

From: National Geographic Channel Hungary [<mailto:ngchu@interware.hu>]
Sent: Tuesday, January 31, 2006 4:52 PM
To: "Pagony Krisztina"
Subject: RE: segítségkérés

Kedves Krisztina!

Megtaláltam a filmet, amit gyermeke láthatott. Ebben a 6. perc 43. másodpercnél szerepel a poloska. A levelét továbbküldtem a szakértőnknek, aki kimerítő választ fog adni. Remélem, tudunk segíteni.

Üdvözlettel,
Breuer Zsófia
National Geographic Channel
Tárgy: FW: segítségkérés
Feladó: "National Geographic Channel Hungary" <ngchu@interware.hu>
Dátum: Tue, 31 Jan 2006 16:22:37 +0100
Címzett: <merkl@zoo.zoo.nhmus.hu>

Kedves Ottó!

Kérlek, segíts a fenti levél küldőjének!
Köszönöm.

Zsófi

Ekkor felhívtam Pagony Krisztinát, aki éppen az óvodába futott a gyermekéért (már 5 óra felé járt az idő). Megbeszéltük, hogy este otthonról ő hív fel. Megtette. Mondta, hogy a helyzet még súlyosabb: a kisfia kijelentette, hogy elmegy otthonról, mert ő nem tudja megvédeni a mamát az ilyen lényektől, és nem akarja látni, hogy meghal tőlük. Megkért, hogy beszéljek a sráccal. Bendegúz átvette a kagylót, és kölcsönös megilletődés után megkérdezte, hogy hol élnek ezek a poloskák. Mondtam, hogy csak Dél-Amerikában (ez nem volt éppen jó válasz, mert a levélben említett külföldi tartózkodás Amerikában zajlott), és csak nagyon piszkos, nagyon rendetlen, düledező viskókban. Az olyan szép tiszta házakban, mint amilyenben nyilván ő is lakik, biztosan nem, meg hát ugye, Magyarországon aztán főleg nem, ha valahogy idekerülnének, télen biztosan megfagynának, stb. A mama hálálkodott, majd megkérdezte, hogy nálunk, a múzeumban látni-e ilyen poloskákat. Hogyne – feleltem. Holnaputánra megbeszéltük, hogy bejönnek 9-re.

Még aznap este az alábbi levelet küldtem neki.

From: Merkl Otto [<mailto:merkl.otto@hungarnet.hu>]
Sent: Tuesday, January 31, 2006 7:15 PM
To: pagony.krisztina@anaudit.hu
Subject: Triatoma

Kedves Krisztina!

Idemásoltam néhány webcímet szegény "csókospoloskákról" (Triatoma).

Akkor csütörtökön reggel találkozunk (VIII. kerület, Baross utca 13, a Kálvin tértől 5 perc).

Üdvözlettel: Merkl Ottó

<http://www.icp.ucl.ac.be/~opperd/parasites/triatoma.htm>

<http://insects.tamu.edu/fieldguide/aimg53.html>

<http://www.biosci.ohio-state.edu/~parasite/triatoma.html>

<http://www.vein.hu/zoo//para/36.rtf>

Aztán másnap a National Geographic Channel-től az alábbi levelet kaptam.

From: "Pagony Krisztina" [<mailto:pagony.krisztina@anaudit.hu>]
Sent: Wednesday, February 01, 2006 12:40 PM
To: National Geographic Channel Hungary
Subject: RE: segítségkérés

Kedves Zsófia!

Nem találok szavakat, hogy megköszönjem elképzelhetetlenül gyors és hatékony segítségét. Dr. Merkl Ottó a mail hozzá való eljuttatása után azonnal felhívott, és saját ideje és energiája rovására mindent megtett, hogy segítsen.

Nagyon köszönöm a közbenjárását, és ezúton kívánnék további sikeres munkát és legalább annyi boldogságot, amennyi nekem a probléma megoldásával kijutott. A tegnapi éjszakát este 8.30 tól reggel 9-ig teljesen átaludta a fiam, s pihenten kelt. Ez volt számomra a gyermeknevelés legnagyobb tanulsága.

Még egyszer mindent köszönök!

Üdvözlettel:
Krisztina

Tárgy: FW: segítségkérés
Feladó: "National Geographic Channel Hungary" <ngchu@interware.hu>
Dátum: Wed, 1 Feb 2006 12:42:03 +0100
Címzett: Dr Merkl Ottó (E-mail) <merkl@zoo.zoo.nhmus.hu>

Kedves Ottó!

Tudtuk, hogy számíthatunk rád. Mi is köszönjük!
Üdv,
Baranyó Bea

Este pedig otthon az alábbi levél fogadott (nagyjából olyan tartalommal, mint fent).

Kedves Ottó!

Nagyon hálás vagyok a gyors és hatékony segítségéért, amit a végtelenül emberséges és segítőkész hozzáállásával értünk tett. Bendegúz este fél kilenctől reggel fél kilencig aludt, mivel már nagyon ki lehetett fáradva. És reggel kipihenten és jókedvűen, derűsen ébredt. Azt hiszem, nagyon nagy tanulsággal szolgált számomra az eset, több tekintetben is, és meg kell mondjam, úgy érzem, minden vágyam teljesült.

A csütörtöki viszontlátásra!

Hálás üdvözlettel,
Krisztina

Ezek után csütörtökön bejött Krisztina és Bendegúz. A hölgy fiatal, vidéki gyökerű entellektüel, azonnal szót értettünk. Megnéztük a csókospoloskákat (Rédei Dávidot segítségéért ezúton illesse köszönet), utána pedig gyönyörűséges díszbogarakat, cincéreket, szarvasbogarakat mutogattam. Bendegúz „élőben” (és főbiájától megszabadulva) teljesen jó fej kis srác volt, szerintem eszességben a korát messze meghaladta. Minden érdekelte, jó kérdései voltak (a

mamának is). Tapasztalatom szerint a gyűjtemény-bemutatót a laikusok legfeljebb kb. 45 percig bírják; hát ők nem. Már több mint egy órát voltak ott, amikor egyszerűen az idő előrehaladása miatt abba kellett hagynunk.

Bendegúznak a második éjszakája is nyugodtan telt. A történet itt véget ér.

PS. A csókospoloskákat (*Triatoma infestans*) azért nevezik így, mert az alvó embert általában az ajkán szúrják meg, lévén ott vékonyabb a bőr. Vérszívás után azonnal ürítenek, és ha az alvó ember megvakarja a szúrás környékét, az ürülék bejut a sebbe. Így kerülnek a vérbe azok az egysejtűek, amelyek a Chagas-kór nevű betegséget okozzák (ez az álomkór dél-amerikai megfelelője, bár tünetei mások). Miután Charles Darwin dél-amerikai útjáról visszatért, állítólag ebben a betegségben szenvedett egész hátralevő életében.

Merkl Ottó

A VIII. EUROPEAN CONGRESS of ENTOMOLOGY Izmirben (Törökország) kerül megrendezésre (2006 szeptember 17-22). Ez az európai entomológia rangos seregszemléje. A konferenciáról bővebben (angol nyelven) az alábbi honlapról tájékozódhatunk, ill. ugyanitt regisztrálhatjuk is magunkat: www.ece2006.org. A kongresszus keretében rendezzük meg az INSECT PHEROMONE SYMPOSIUM-ot, amelyre szeptember 18-án kerül sor. Erről bővebb felvilágosítást Fónagy Adrientől (tel: 39-18-612, email: h7191fon@ella.hu) és Szőcs Gábortól (tel: 39-18-631, email: h7192szo@ella.hu) lehet kérni.

Szőcs Gábor